

Izhaja vsak petek

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 5.—
pololetna . . . K 3.—
četrtnoletna . . . K 1.50
posamezna šte. 20 vin.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo; roko-
pisi se ne vračajo.

Náša Moč

Glasilo slovenskega delavstva

**Uredništvo in uprav-
ništvo v Ljubljani,
Katoliška tiskarna**

Oglasi se sprejemajo
po dogovoru.

Štev. 9.

V Ljubljani, 31. januarja 1919.

Leto XIV.

Na shod delavskih zaupnikov!

Čas je, da se zberemo. Jugoslovanska Strokovna Zveza kliče. Spomenice smo sestavili — postave se uveljavljajo — na krov, da se vse prav uredi! Naše organizacije bodo naša moč. Besedo v upravi, odredbo v državi, nadzorstvu v podjetju mora imeti tudi delavec — in mogoče mu je to samo, če živi in urejuje in izpolnjuje strokovno, stanovsko, gospodarsko, politično organizacijo.

Delavci, Vaša ura je. Vaš dan, Vaš čas! Za vse je svet dovolj bogat! Če se prav rabi, ne more biti napak ne na tem ne na onem svetu. Vsi vkup, kar Vas je dobre volje in družabno pravega mišljenja! Mnogi bodo blagoslovili Vaše delo — Vi, Vaši somišljeniki in Vaši otroci.

SHOD ZAUPNIKOV

KRŠČANSKOOCIALNEGA DELAVSTVA,

ki ga priredi

JUGOSLOVANSKA STROKOVNA

ZVEZA,

v nedeljo, dne 2. februarja t. l.

Izredne razmere zahtevajo, da se delavstvo katoliško - družabnega prepričanja temeljito porazgovori med sabo. izpopolniti je treba vso delavsko organizacijo, oživiti program in se navdušiti za enotno smotreno delo.

V ta namen se vrši na Svečnico v Ljubljani v »Ljudskem domu« (Streliška ulica 12) shod zaupnikov, ki ga priredi Jugoslovanska Strokovna Zveza (J. S. Z.) za vse delavstvo katoliškodružabnega prepričanja z naslednjim sporedom:

Ob 8. uri sv. maša v stolnici.

Ob 9. uri otvoritev zborovanja v »Ljudskem domu« II. nadstropje.

1. točko tvori poročilo o delavski politični organizaciji — poroča Ivan Gostinčar.

2. O delavski strokovni organizaciji — poroča Anton Komlanec.

3. O delavski gospodarski (konzumni) organizaciji — poroča Alojzij Kocmur.

Po vsakem poročilu se vrši razgovor o resolucijah, ki jih je poročevalec predložil.

Zborovanje traja do pol 1. ure in se nadaljuje popoldne do 2. ure.

Popoldne ob 4. uri se vrši izredni občni zbor (volitev predsednika in slučajnosti).

Kosilo za oddaljene je ob 3/4 1. uro v »Ljudskem domu« in večerja ob pol 7. uri. Kosilo stane 3 K in večerja 2 K. Ustrezno je, da se prigrasijo za obed po dopisnici dan prej.

Ob 7. uri zvečer se vrši v veliki dvorani »Ljudskega doma« družabni večer na čast delavskim odposlancem.

Udeležite se shoda po možnosti vsi somišljeniki!

Za načelstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze:

A. Žnidaršič.

A. Komlanec.

Kdo smo in kaj zahtevamo!

Delavstvo organizirano v J. S. Z. je del slovenskega oziroma jugoslovanskega naroda, a tisti del na čegar ramenih in ramenih njegovega najbližjega sodelavca, ki le na drug način in pod nekaj ugodnejšimi pogoji dela zase, za svoje in narod — kmeta — sloni in trdo oprta nadaljna usoda in razvoj našega milega naroda. Da, ta razvoj naravnost apelira na želje našega delavca in kmeta! Zakaj, mi šele rastemo in kar morajo druge države, ki so svoj vrhunec v službi velekapitalizma že dosegle in ga sedaj morajo akomodirati razmeram modernega demokratizma, to bomo mi, preskočivši vse tiste trpke skušnje osebnega in intelektualnega ponižanja od strani velekapitala, v naravnem umerjenem razvoju dosegli. Velekapital se pač pri nas še ni razpasel in vse panoge proizvodnje in razpečevanja se morajo podružabiti v zadrugah, v kolikor je to le mogoče. Panoge produktivnega proizvodnje pa, ki so možne le na podlagi kapitala, pa morajo biti tako umerjene v gotovih mejah, da pri tem naš delavec nikakor ne bo trpel in hiral. Naš delavec mora biti prost, če hoče biti prost naš rod. Demokratizem, je blažena beseda današnjih dni in vse, prav vse se šopiri s tem blestečim imenom, tudi ono in oni, ki se pravzaprav ne zavedajo pomena te besede ali pa, katerim ta pridevek naravnost v obraz bije, ker je moderno! Zato tisto kričeče iznabljanje! Demokrat je res tisti, ki dela v istini za ljudstvo in ne zase ali pa samo za nekatere, na podlagi svobode, verske in politične. Da,

svoboda, bratstvo in enakost! Sicer pa zadostuje popolnoma prava svoboda, ker kdor pusti popolno svobodo svojemu drugu, je itak razmerje med njima bratsko, nepristransko, prijateljsko, ljubeznivo in če sta si druga kot brata in prijatelja potem se smatrala tudi za popolno enaka, enakovredna v vseh političnih vprašanjih, v vseh državnopravnih zadevah pred vsakim zakonom, pred vsako naredbo, pred vsakim ukazom, pred vsemi in med vsemi ljudmi, nad katerimi ima glas in moč le Bog; tisti si nam je dal življenje, ki nam je dal moč, da skrbimo in ohranimo naše življenje in življenje naših otrok in otrok našega jugoslovanskega naroda; tisti ki nam je dal prosto voljo, da prosto volimo in izbiramo pravo od nepravlega, dovoljeno od nedovoljenega, sveto od nesvetega, a kar izbiramo z ozirom na naše prihodnje večno življenje, smo pa tesno vezani na Njegove večne postave, ki jih je dal in zapovedal, da delaj dobro in slabo opusti; tisti, ki nam je dal razum, da sodimo, kaj nam treba, da ohranimo naše življenje in da s tem služimo svojemu Gospodu; tisti, ki je rekel, da ljudje so vsi bratje, vsi enaki in da ljubite se med seboj kot brat in brat, kot sestra in sestra. To je krščanska pravičnost, to je krščanska ljubezen in to je krščanska svoboda, svoboda, kjer vlada med delavcem in kmetom, med meščanom, gospodom in delavcem in slednjič med vsemi tesna in večna prijateljska vez izrečena: ljubi svojega bližnjega kot samega sebe. To je pravi demokratizem, ki je star že celih 1918 let in ki je prvi dan toliko veljal kot danes. Mir med nami, mir med ljudmi, ki so prave in svete volje. Vsi smo svobodni! Ni li to prava svoboda, ki daje vsakomur pravico pravega svobodnega političnega udejstvovanja brez izključitve tretjega, zato, ker ne uboga, se ne kloni njemu — človeku, ki bi moral biti njegov brat, res brat, a ne tina z bičem v roki, ki te tepe, dokler ne vikneš proti svoji volji — da. Jeli to svoboda? To je absolutizem enega nad drugim ali pa nad tisoči, ali pa tisočev nad enim ali pa tisoči. To je teror, ki pozna le moč, ne pa ljubezni do bližnjega in ki te »ljubi« le takrat, kadar te ima v pesti in svoji moči; ko ti odpoveduje delo kot »sokratu«, ker ne misliš to, kar on. Ne, to ni svoboda, to ni demokratizem, to je anarhija, svet brez redu in miru. Zato, delavci in delavke in vsi, ki izključujete

boj enega »razreda« nad drugim, delavca nad kmetom in narobe, ki zavračate boj delavca zoper vse in ves svet in ves svet zoper delavca, združite se v naši trdni in močni J. S. Z. Vsi na dan, vsi na plan! Vključite se res sami, da bo ljudstvu dobro in ne nekaterim in da bo mir in svoboda na tem božjem svetu. Kdor je pravi demokrat, ki ljubi pravo svobodo, pripelji s seboj še svojega sodruha, da bosta res brat in brat združena v J. S. Z.

Socialistični in socialni mir.

Veliko je bilo vpitja, ko so romali socialisti v Stockholm, kjer bi imeli skleniti svetovni mir. V Stockholmu niso dosegli nobenega miru. Vojna je divjala naprej, dokler se niso utrudili narodi. Ker so socialisti veliko vpili, so mislila ljudstva, da je v socialističnem taboru mir. Zastonj upanje. Socialisti se niso obnesli in socialističnega miru ni. Človek bi mislil, ker so socialisti dosledno pisali zoper vojsko, da so to ljudje miroljubni kakor Abel. Pa ni tako.

Na Ruskem so mirnim potom prejeli državo v roke iz rok carjevih in iz rok Miljukovih. Prilika je bila, da bi vsemu svetu pokazali, kako znajo pristaši socializma osrečiti državo. Pa so pokazali, da se Bog usmili. Namesto poduka, modrega posvetovanja in modrih postav — puhle besede, prazno pisarjenje in postave za podržavljenje mladine in razporoka.

Kako drugače ureja svet družabno misel krščanstva. Tu ni maščevanja ni pobijanja ni terorizma. Z mirno besedo te prepriča, če te more, če ne te pusti. Socialno načelo krščanstva, kako drugačno si od socialističnega! Poglejte društva, zadruge, organizacije, kar jih je zrastle iz te misli! Člani so postali plemenitejši, prireditve brez kletve, eden drugemu veselje pripravljajo so šli udj ena delo — smehljali se je v ljubezni do bližnjega dr. Krek, ko je gledal to družabno delo, dobre volje so zrlji njegovi duhovni somišljeniki na veselje in boljše dneve soljudi, z vnemo žarke mlade duše so se zbirali fantje in dekleta, možje in žene. Pozabili so krivice in dejali, mi bomo boljši in zdelo se je, da jih obveva dih božji. — In sedaj po končani vojni —?

Drugi škripljejo in stiskajo pesti, češ: maščevanje, osveta! Pogled divji, besede surove. — Pravi pristaši socialnega krščanskega načela pa mirnih pogledov, plemenitih besed, brez zvijače v srcu pravijo: Hvala Bogu, da nismo krivi mi. Trpeli smo, pa to za nas ni najhujše. Najhujše je — biti kriv. V vrste se zbirajo po selih, mestih, industrijah. Eden drugemu zaupajo, eden drugemu pomagajo, ali vsaj želijo, da bi tako delali in na ta način uspeli.

Ob času evropskega napuha je v mnogih srcih umrla božična misel krščanske družbe. Po času ponižanja in nesreče bo in je že v mnogih dušah oživela. Zlasti pa bo vstala v Jugoslaviji.

Liberalizem ni naš — rodil se je na Angleškem. Socializem ni naš — rodil se je na Nemškem — in značilno v znamenju sovraštva do Slovanov. Marks, jud in oče socializma, je sovražil Slovane. — Naše pa je — pri Slovanih je doma hrepenenje po ljubezni, po miru.

Slovansko ljudstvo hrepeni po pravem Kristusu, ga išče in ljubi, samo vodnikov

nima. Naduta inteligenca, ki se hodi povsod učiti samo k pravemu učitelju, ne kaže ljudstvu, kje je njegov mir. V svojem napuhu misli, da skaže Bogu milost, če se še katerikrat prekriža; v svoji nadutosti meni, da je to neizmerno velikodušno, če si nadene naslov ljudske ali demokratske misli.

Če bi naša inteligenca ne iskala salonorov ne višjih služb, ampak na zemlji najvažnejših bitij — ljudi — jim stala ob strani ne zapovedovaje ampak kakor tisti, ki služi, ki ljubi, ki dviga, ki se žrtvuje vsled vere v dobroto božjo in v upanju v duševno uteho, bi bilo pri nas kmalu konec liberalizma in socializma — ker ljudstvo tega ne mara in tava za blodnjami le zato, ker drugih vodnikov nima, ampak same slepce in namesto raznih socialističnih kart, liberalne dvoreznosti ter boljševistiškega terorizma bi vstala iz vojnih razvalin nova prav urejena krščanska družba — jugoslovanska država.

Člani Jugoslovanske Strokovne Zveze, dvignite to misel!

J. S. Z.

Pozor! To številko »Naše moči« smo poslali nekaterim, ki doslej niso bili naročniki, zlasti vsem slovenskim župnim uradom. Kršč. soc. delavstvo nima razum »Naše moči« nobenega svojega lista v katerem bo tolmačilo svoje težnje in potrebe. »Naša moč« je pa žal premalo razširjena. Bero jo sicer vsi člani Jugoslovanske strokovne zveze, s tem je pa krog njenih bralcev skoroda tudi zaključen. V času socialnih preobratov je pa nujna potreba, da je tudi naša inteligenca poučena o delavskih zahtevah, saj je danes delavec v širšem smislu besede skoro vsak in se ne sramuje tega imena, niti demokratično čuteč inteligent niti meščan ali mali kmet. Iz delavčeve in kmečke hiše izhaja naša inteligenca in če ni on sam delavec je bil pa to njegov oče. Na drugi strani se pa zopet rekrutira večina delavstva iz kmečkih sinov in hčera. Zato naj nikdo ne reče, mene to vprašanje ne zanima. Če izbruhne boljševizem in anarhija, bomo čutili že posledice vsi in predvsem bogatejši sloji, inteligentnejši del našega naroda. Zato je pa tudi vsak interesiran, kako se vodi delavsko vprašanje, in blagoslov srečnega delavca bo čutil vsak bodisi kmet, meščan ali inteligent. Vsakega, ki nam lista ne bovrnil, bomo smatrali za naročnika in mu bomo list redno dostavljali. 6 K naročnine v današnjem času ne pomeni nič saj se ta denar mnogokrat izda po večkrat na teden za pol litra vina ne, da bi se oni, ki denar izda, kaj pomišljali. Prosimo torej, da postanete naročnik in če mogoče tudi sotrudnik našega lista, ter nam čimprej nakažite naročnino. Uredništvo in upravnništvo.

Tobačna tovarna v Ljubljani. Nekateri bi radi izpodkopali našo edinost. Ogromna večina nas je organiziranih v Jugoslovanski Strokovni Zvezi, vendar ustanavljajo od strani neko novo strokovno društvo. Zelo nedolžne obraze delajo pri tem, pa jih poznamo. Za sve, ki hočejo delavske pravice, je v J. S. Z. dovolj prostora. Ta nas je branila ves čas vojske. K njej smo se zatekli. V njej si bomo skupno pomagali tudi zanaprej. Le v njo, kdor je Jugoslovankristjan in pravi demokrat!

Z Gorenjske. Zelo ste nam ustregli, da ste neustrašeno in odkrito povedali nekaj misli v prilog dosedaj tako zatiranega krščanskega socialnega delavstva. Velikansko večino prebivalstva tvori v Sloveniji V. L. S., a zdi se, kakor bi se bila vsa Slovenija čez noč pordečila, tako moč so izročili rdečkarjem v naši vladi. Kakor kak turški paša tako nastopa milijonar Kristan na shodih in se baha, to pa to smo

mi (oziroma jaz) naredili in razni backi mu prikumujejo in govore: Kako mogočen so ta gospod. Omenili ste Vojno zvezo. Zadnji čas je, da se ta socialistična mreža za lov nezavednih raztrga. Aprovizacijo naj prevzame občina, pred katero moramo biti delavci vsi enaki. Vojna zveza je donesla edinole socialistom dobiček, blago je nezanosno drago in dobi se z največjo težavo. Treba je, da se vse pošteno misleče delavstvo združi in nastopi z vso silo proti rdečemu nasilstvu. V očigled, da zahtevajo kmetje, ki so gotovo najmočnejša zaslomba V. L. S. vse važne zastope zase, bo treba misliti in delati na to, da se osnuje čim prej močna, krščansko socialna delavska stranka zase in da dobi ta primerno zastopstvo pri raznih volitvah.

Občni zbor skupine J. S. Z. v Trbovljah. Prostore »Čitalnice« v Društvenem domu so ob treh popoldne dne 19. t. m. napolnili člani in somišljeniki do zadnjega kotička. Načelnik skupine tovariš Ivan Zupan otvori občni zbor in pozdravi vse navzoče člane in druge somišljenike ter konstatira, da je občni zbor sklepčen. Nadalje opraviči odposlanca tov. Moškerca, ki je kljub brzopjavni napovedi najbrže vsled kakega hipnega zadržka izostal. Isti tovariš omenja, da bi po širjenih govorih moral biti vsakdo organiziran pri socialno demokratični stranki. Vendar temu ni tako; res je, da čas, v katerem se nahajamo, vsakomur narekuje, da se organizira, a je vsakemu prosto, kje se bode organiziral. Vsak naj se priklupi oni organizaciji, katero mu njegovo versko prepričanje narekuje. Končno toplo priporoča, naj vsakdo po svojih močeh vse stori, da se pridobi vse, kar je katoliškega mišljenja, za J. S. Z., osobito naj se agitacija z vso vnemo naperi za pridobitev mlajših članov. Končno poroča, da šesta točka dnevnega reda odpade, ker je zastopnik Zveze izostal. Mesto istega prosi č. gosp. Žmavca, domačega kaplana, da on prevzame besedo. Č. g. Žmavc izreče najprej čestitko skupinskemu načelniku tov. Zupanu, ker ga je S. L. S. za spodnje Štajersko imenovala poslancem v pokrajinsko veče v Ljubljani. Nadalje omenja zasluge, ki si jih je omenjeni stekel za vzdrževanje katoliških organizacij v Trbovljah in podarja, da je to čast, katera mu je bila s tem podeljena, v polnem obsegu tudi zaslužil. Nato preide k predmetu samemu in v obširnem govoru naslika razliko med socialistično organizacijo in organizacijo J. S. Z. V jedernatih in prepričevalnih besedah dokaže, kaj vse ugodnega nudi J. S. Z. Nadalje oriše, v čem sta si ti dve organizaciji slični, namreč, da obe strokovno zastopata delavske koristi, nasprotno, kako velika razlika je med tema dvema organizacijama, ker soc. dem. stranka, kot politična stranka, stremi v prvi vrsti za tem, da iztrga svojim članom vsak verski čut iz srca. Kot resnico za to navaja, da so glavni voditelji socialistične stranke zgolj judje in kapitalisti. Tovariš tajnik poroča: V minulem letu je imela skupina tri odborove seje in nekaj manjših sestankov, na katerih so se razne stanovske razmere razpravljale. Skupina je tudi v imenu tukajšnjega katoliškega delavstva vložila na Narodno vlado v Ljubljani razne zahteve radi izboljšanja in ureditve plač, stanovanj i. t. d. Nadalje je priredila en shod, na

katerem so govorili tov. Gostinčar iz Ljubljane, tov. Zupan starejši in č. g. Žmavc. Drugih pomembnih dogodkov v minulem letu ni bilo v skupini. Tovariši blagajnik poda natančno blagajniško poročilo. Tovariši načelnik želi, da se odbor premeni, in naprosi č. g. Žmavca, da on prevzame vodstvo volitev. Slednji predlaga sledečo listo: Za izvanredne zasluge za skupino, kateri je načeloval od nje ustanovitve skozi devet let, naj se g. Zupan starejši imenuje častnim predsednikom. Z odobravanjem sprejeto. Ostali odbor je ta-le: Načelnik: Okorn Filip; načelnikov namestnik: Železnik Štefan; blagajnik: Jordan Avgust; blagajnikov namestnik: Perme Martin; tajnik: Ivan Zupan (mlajši); tajnikov namestnik: Zupan Franjo; pregledovalec računov: Kos Anton; odborniki: Kurent Ant., Lamprečnik Ignacij, Govejšek Franjo, Azber Pavel, Govejšek Rudolf, Goršek Marija. Predlagana lista se brez popravka odobri in je za tekoče leto označeni odbor kot funkcionar skupine veljaven. Častni predsednik tov. Zupan se zahvali za čast in zaupanje ter obljublja, da hoče tudi v bodoče delovati po svojih močeh za obstoj in procvit skupine; vsikdar hoče z nasveti stati na strani novemu odboru. Priglasilo se je 16 novih članov, katerih sprejem se potrди pri prihodnji odborovi seji, ki bode v petek, dne 24. t. m. Častni predsednik zaključil z zahvalo vsem navzočim ob 6. uri nad vse lepo uspeli občni zbor.

Idrija. Rudarja Kumra in rudarskega paznika so Italijani zaprli brez vsakega vzroka. Po cesti sta šla, nič hudega sluteč, noseč jugoslovanske kokarde na prsih. Dva karabinerja sta priletela in zgrabila eden Bratuša za vrat in drugi Kumra z eno roko za usta. Jugoslovanska Strokovna zveza je poslala dva člana v Trst, namreč Kogej in Šormana, da izročita zadevo sodišču, ker Kumer in Bratuš se nahajata še zdaj po nedolžnem v zaporu.

Socialistični zupan v Idriji, Štravs, se hlmi Italijanov, vendar ne marajo bogve kaj zanj, kakor tudi nihče drugi ne. Sam se je vrnil bivši avstrijski vladi v imenovanje, vendar ne gre ljudstvu na roke. Največ je temu socialistu za njegovo trgovino in gostilno. V Štravsovi krčmi je zdaj tudi oficirska menaža. — Stranke v Idriji so zahtevale, naj razpiše občinske volitve, da izvolijo novega župana. — Italijanski general je daroval nekaj konj, da se revnemu ljudstvu brezplačno razdeli meso. On je pa na lastno pest prodajal meso po 1 K 60 vinarjev.

Sava-Jesenice. Pri seji dne 23. t. m. se je sklenilo, da odpošlje skupina na občni zbor v Ljubljano tri zastopnike.

Trbovlje. Javljamo, da bodo našo skupino na občnem zboru zastopali: častni predsednik Ivan Zupan, dalje načelnik in tajnik.

Kranj. Poročamo, da se bo udeležilo izrednega občnega zbora J. S. Z. v Ljubljani deset članov skupine Kranj.

Skupini J. S. Z. Kranj in Stražišče priredita dne 16. februarja popoldne veselico v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Vabljeni ste vsi delavci, delavke in prijatelji delavstva od blizu in daleč.

Jugoslovanska Strokovna Zveza in nemčurji ter socialisti na Koroškem. V Podsinji vasi je zborovala skupina J. S. Z. dne 22. decembra m. l. Ni bilo dosti ma-

ščevanja zavoljo jugoslovanskega imena nad tamošnjo skupino J. S. Z., da so izgnali socialisti pristaša jugoslovanskega krščanskega prepričanja, zdaj, ko so zasedle Bistrico v Rožu nemške čete, so aretirale te čete na ovadbo socialistov celo gostilničarko Ano Malle, po domače Gošperco, pri kateri je skupina J. S. Z. zborovala. Eden izmed socialnodemokratskih voditeljev, Tonic, je povrh tega še obrekoval od socialistov pregnanega Andreja Plazerja, kateremu bi sedaj socialisti radi še drugače posvetili, ne samo z izporom iz službe. Oče Marks je sovražil Slovane in njegovi sinovi socialisti delajo isto.

Delavska pravda naj zmagaja. Z nepozabnim Krekom ne sme leči v grob delavska pravica. Vstati mora dan delavskega vstajenja. Vse se spet giblje, razživlja. Drugi se kregajo za medvedovo kožo. Delavec ne bo pustil več, da bi kdo izkoriščal osebno delo. Zato utrjuje svoje organizacije. Ne s terorizmom kot nasprotniki, ampak s svobodno voljo, s prevdanko min prepričanjem. Dne 2. svečana, na svečnico, se vrši zborovanje jugoslovanskega delavstva, njegovih zaupnikov. Ugotovijo naj se načela, ponove pravične zahteve, podado bratske roke. Ljudski dan naj oživi v Ljubljani, kjer se zbor vrši, in potem po Jugoslaviji.

Stražišče pri Kranju. Na shod zaupnikov na svečnico v Ljubljano v Ljudski dom nas pride sedem.

Jesenice. Nasilje nasprotnikov nas je zbralo in spravilo na delo. Gibljemo se, razživljamo. Prava naše organizacije naj najdejo prave ljudi. Vsi po tihem želijo, da bi zmagali mi, ker branimo svobodo delavskega prepričanja. Krščanska misel nas je obdržala v boju za svobodo, da nismo odnehali. Na svidenje na zborovanju zaupnikov!

Ruše. Mal nesporazum med dvema družinama je pri nas. Dozdaj smo bili tihi in mirni. Nekoliko smo se zdramili na shodu: sestavili smo zahteve, osemurni delavnik je zaenkrat sprejet, na zdravstvo bo treba obrniti pozornost pri nas. Na shod pridemo štirje.

Občni zbor železničarjev, včlanjenih v Prometni zvezi, je zboroval v nedeljo 19. jan. Napovedan je bil shod v prostorih šentpeterske »Prosvete«, vendar zavoljo onemoglosti sedemdesetletnega predsednika Jakoba Milavca so se podali zborovalci v predsednikovo stanovanje.

Predsednik je na postelji, oprt na vzglavje, poročal. Vse se je našlo v najlepšem redu. Premoženje skupine je bilo naloženo in upravljano do vinarja natančno. Predsedoval je Milavec dolgo vrsto let.

Občni zbor je sklenil sklep, da prestopi od dunajske zveze z vsemi člani in imetjem k Jugoslovanski strokovni zvezi v Ljubljani pod istimi pogoji, pod katerimi je bila skupina včlanjena do sedaj, dolžnosti naj bodo iste in pravice iste.

Sklenilo se je tudi, naj otvori »Naša moč« kot strokovno glasilo poseben oddelek za železničarje.

Občni zbor Prometne zveze je obsodil vsiljivo in grobo agitacijo nasprotnih ljudi v uradnih prostorih in v uradni službi, kar mnoge neizkušene mlade nastavljenice zapelje, da se vpišejo v organizacije, ki ne

odgovarjajo njihovemu načelnemu prepričanju.

Občni zbor je izvolil nov odbor: Za predsednika Ignacija Voje, za podpredsednika Alojza Vizjak, za blagajnika Sorna. Imena ostalih odbornikov so to: Novak M., Rajner, Štrukelj, Voje ml., Prestor. Za preglednika računov je bil izvoljen S. Tomažič.

Ganljiv je bil prizor, ko je eden izmed članov omenil nasilje socialistov, s katerim hočejo vse nesomišljenike spraviti v socialno demokratični tabor, in grozijo železničarjem, da bodo prikrašani v stanovskih pravicah, če ne postanejo socialni demokrati.

Z glasom, ki je zvenel kakor oporoka, je izpregovoril sivolasi predsednik, ki se je žrtvoval za svoje stanovske tovariše 20 let. Rekel je s poudarkom izkušnje:

Agitacije ne morete prepričati. Ne bojte se pa groženj. Kar bodo oni imeli stanovskih ugodnosti, jih boste imeli tudi vi, in kar jih boste vi priborili, jih bodo lahko uživali tudi oni. Eno pa zapomnite: Stanovska organizacija ni za to, da bi se v njej borili zoper Boga. In vi boste na boljšem nazadnje, ker boste imeli še nekaj poleg tega sveta. Poglejte mene danes. Oslabel sem in pričakujem, da končam zemeljsko življenje. Kaj bi mi pomagal danes ves svet, ko bi bil v življenju zoper Boga. Tako tudi onim nazadnje vse skupaj ne bo nič pomagalo. V tem ste torej vi na boljšem, da se ne boste borili zoper Boga.

Častitljivega predsednika so izvolili navzoči za častnega člana.

Misel železničarja. Potrebujemo prostora v listu, da izrazimo tudi mi svoje misli in nazore. Ta in ona stroka se je uredila, ves proletarijat še ni izginil. Dovolj ga je še in treba bo še precej časa, da se mu povsem pomaga. Ne le, da še ni urejeno proletarsko vprašanje, ampak brezposelnost delavska narašča, pa tudi samostojni mali obrtniki in mali kmetje zginjajo. Nekaj pa raste v vrstah preudarnega delavstva — raste misel, da je treba urediti svet socialno pravično.

Ta misel je v krščanstvu dana.

Volja nas železničarjev, kar nas se zbiva v skupnem taboru družabno pravičnih načel je, da se da nam in vsemu delavskemu proletarijatu popolnoma prosta svobodna beseda. Javnost naj sliši naše težnje, naše želje, zahteve delavskih mas. Ne pustimo, da bi naše delavstvo neopravičeno sumničilo in mu podtikali boljseviistiškega in revolucionarnega. Ne revolucijo, ampak premembo hočemo v upravi, državi, družbi. To se da doseči z glasovi, z organizacijami. Zberimo se vsi, organizirajmo se v solidnih stanovskih organizacijah, ki pa nikakor ne smejo biti nasprotni misli pravičnosti — misli krščanski.

Svojo organizacijo imejmo in roko v roki z vsemi poštenimi ljudmi in strokami do skupne družabne zadovoljnosti.

Pustiti ne smemo, da bi katerakoli stranka s silo in terorizmom delavstvo silila, če je v manjšini, da se mora preti svoji volji in proti svojemu prepričanju organizirati. Svobodo pravično družabnega prepričanja bomo branili in v tej misli se bomo svobodno organizirali v železničarski organizaciji in si svobodno podali roko z drugimi strokami in organizacijami, da bomo skupno pravično družabno razmerje. — V tem je naša moč in zmagaja.

Gospodarstvo.

Še enkrat naša stanovanjska mizerija. Nikjer se ne čuti tako močno pomanjkanje stanovanj kot v Ljubljani. Temu se tudi ni čuditi. Poleg raznih vojaških in aprovizacijskih uradov toliko novih trgovskih skladišč in to celo v privatnih stanovanjih. Saj je menda znano, da so imeli razni prekupci in navjanci cen svoje zaloge v posebnih sobah in najetih stanovanjih ter so vodili popolnoma na skrivnem boj zoper konzumente in jim za to niti ni bilo treba plačevati kakega davka. Potem pride toliko begunskih in vojaških družin in končno sedaj zopet nove uradniške rodbine. Ljubljana in okolica, o kateri je bilo znano, da šteje 40.000 prebivalcev, jih šteje danes gotovo 60.000 in kako naj bi potem ne bilo pomanjkanja stanovanj. Vse tarnanje v tem oziru pa ne bo izdalo brez dejanskih odredb, ki ne bodo le na papirju, ampak se bodo tudi dejansko izvršile. Da se zaseže stanovanja z večimi sobami je popolnoma pravilno, saj se dobe stanovanja 3, 4 in več sob, v katerih stanuje le par ljudi med tem, ko je drugje v 1 sobi natlačeni 5 do 10 oseb. V normalnih časih naj v teh stvarih odločuje popolna svoboda in okus posameznika, danes, ko je postalo stanovanjsko vprašanje nič manj pereče kot vprašanje prehrane, je pa treba to svobodo primerno utesniti in naj b. ine imela nobena družina več kot 2 ali največ 3 sobe. Princip, kolikor družinskih članov, toliko sob, ne more veljati. Poleg tega je pa treba poskrbeti tudi za nova stanovanja. V Ljubljani in okoli Ljubljane je mnogo vojaških barak, ki so bile doslej bolnice, skladišča itd. ter bi se dala prirediti, kot začasna zasilna stanovanja.

Revne družine, posebno one, ki nimajo stanovanja, bi šle rade v taka bivališča, če bi se jim dala brezplačno na razpolago. Napravile naj bi se pa eventuelno tudi nove lesene hišice na primernem prostoru ter se jim dodalo nekoliko sveta za pridelovanje sočivja.

Organizacija.

Delavske zveze in društva. Čas hiti, beži. Vaše delavske pravice gredo mimo vas. Zdaj jih lahko uresničite, udeležite. Čujte pazno, kako je spomenicami, ki ste jih uložili. Čas vam je naklonjen, lahko pa ga prespite. Razživite Jugoslovansko Strokovno Zvezo. Skupine, na delo! Drugače bodo nemškutarji in marksisti metali vas ven iz tovarov. Branite moško čast in žensko pravico!

Delavska zaupništva naj se uveljavijo. Delavci naj imajo sobesedo pri nadzorstvu v tovarnah, pri varstvu delavskega prepiranja. Čednost, krpeost današnjih dni mora biti srčnost, združena s preudarnostjo. Pri najlepših pravicah in zahtevah bi vas obrnčili, če ne boste srčni in čuječi. Pod krinko delavskih pravic bodo skušali tudi zagotoviti prepravice kaki stranki, ne pa delavstvu. Vi stražite, da bode pravice delavci, ne pa marksizem!

Delavsko pravo.

Narodni vladi je predložen načrt glede delavskih zaupnikov. Ta načrt v § 18. določa, da imajo zaupniki pravico zaslišavati svoje sodelavce in da morajo le-ti dati zaupniku vsa zahtevana pojasnila. § 19. pa določa celo, da imajo ti zaupniki pravico delavca, ki bi se kaj pregrešil zoper prejšnje določbe ali prestopil delavni red, kaznovati ali predlagati delodajalcu njega odločitev.

Kdor opazuje gibanje socializmov v zadnjem času in pozna sploh njih terorizem, mu bo takoj jasno, kam pes taco moli. Ker si s samim terorizmom ne upajo podjarmiti vsega delavstva, hočejo dobiti v roke zakonito pravico, da bodo delavstvo, ki ne trobi v njihov rog ali strahovali ali pa postavili na cesto pod pretvezo, da se je pregrešil zoper zaupnika. Mi smo bili vedno mnenja, da naj bi bili zaupniki zato tukaj, da bi branili pravice delavstva nasproti delodajalcu. Načrt te naredbe pa kaže, da se gre tukaj ravno za nasprotno ter hočejo naši socialistični tovariši imeti inštitucijo zaupnikov, predvsem za to, da ž. njo strahujejo naše delavstvo. Gospod Kristan, le bolj počasi! Upamo, da sedi v naši vladi še kaj moč, ki bodo znali preprečiti, da bi ta načrt postal zakon v predloženi obliki. Delavci, ki ljubite svobodo in obsojate nasilstvo, organizirajte se, pa ne v socialistični organizaciji, ampak oklenite se še tesneje svoje Kršč. Soc. organizacije, ker le z združenimi močmi bomo mogli z uspehom odbijati naval kapitalističnega liberalizma in socialističnega terorizma. Korenina obem, sicer si nasprotujočim načelom, je ista, to je brezbožnost! Kapitalizem ne pozna Boga, zato zatira njegovo stvar, da le poveča sebe, brezverski socializem in boljševizem pa hoče rešiti delavsko vprašanje tudi brez Boga in brez ozira na druge stanove. Prava pot in rešitev je pa le v kršč. socializmu, ki zahteva pravico do obstoja za vse stanove in se posebno poteguje za zatiranega.

Občinska uprava in delavec. Kadar bodo izvedene nove volitve v občinske zastope po proporcionalnem sistemu, bodo v občinskih zastopih mest in industrijskih krajih brezdomno dobili svoje mesto tudi delavci. Zato že danes opozarjamo na nujno potrebo občinskih kopališč. V Ljubljani eno samo kopališče ne zadošča, v okoliških občinah Šiška, Vič, Moste pa ni nobenega. Moderna stanovanja po mestih imajo po večini domača kopališča, delavec pa te do brote ne more uživati, ker se ne nahaja še v tako ugodnih socialnih razmerah. Zato je nujna potreba, da se v mestnih in okoliških občinah ter sploh industrijskih krajih napravijo čimprej ljudska kopališča, ki bodo za mal denar občanom na razpolago tudi v času po dovršenem delu, da delavcu in nič manj kmetu, ne bo treba zamujati delo, če bo hotel ustreči svoji potrebi v tem oziru. Tako kopališče bi se dalo eventuelno napraviti tudi v obliki zadruga s podporo države in občine. S tem bi se doseglo obenem tudi to, da bi se za tako kopališče interesirali tudi manjši krogi ljudstva in bi se zasigurali stalni obiski člaiov, ki bi bili v slučaju plačila primerne deleža lahko tudi brezplačni.

Potrebna bi bila tudi skupna javna igrišča, da bi se mladina čez dan ne poti-

kala po ulicah in bila sosedom za nadlego. V marsikaterem kraju bi kazalo upeljati tudi trge, da bi delavske žene ne bile primorane hoditi na oddaljena tržišča po vsakdanje potrebe.

Glavni in odgovorni urednik: Anton Komljanec. — Izdajatelj: Mihael Moškerc. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Pristopajte k Jugoslovanski Strokovni Zvezi! Širite „Našo Moč“!

Delavci in delavke, priljubljene med svojimi sodelavci, dobe lahek postranski zaslužek. Pojasnila dobe na ustmene in pismene ponudbe v upravi „Slovenca“.

Gospodarska zveza centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, reg. zadr. z o. z.

Stalna zaloge poljedelj. strojev: motorjev, mlatilnic, viteljev, slamo- in reporeznic, brzoparilnikov, plugov, bran, čistilnikov i. t. d.

Prodaja: umetnih gnojil, kolonijalnega in špeci-rijskega blaga ter poljskih pridelkov.

Zaloga: pristnega domačega in ogrskega vina, žganja i. t. d.

Lastna izdelovalnica in prekajevalnica klobas. - Lastna zeljarna.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva c. 6, za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čisto 3 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim združnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se eskomptujejo najboljše.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih. —

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1918. nad 40 milijonov kron.

„Ljudska posojilnica“ stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.